

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ПРИКАРПАТТЯ В ШКОЛІ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)»
Спеціальність 014 (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація 014.03 Історія
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри історії України і методики
викладання історії
протокол № 7 від 29 січня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія Прикарпаття в школі
Викладач	Королько Андрій Зіновійович
Контактний телефон викладача	0342-59-60-06
Е-mail викладача	andrii.korolko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Середа 15.00 год.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
«Історія Прикарпаття в школі» є вибіркоким компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітнього рівня бакалавра з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)» спеціалізації 014.03 Історія. Курс дозволить розширити знання про історико-географічний регіон як комплексне вивчення краю. Викладання цієї дисципліни упорядкує знання студентів – майбутніх вчителів історії про історію Прикарпаття, яка є варіативним курсом у закладах загальної середньої освіти. Програма курсу спрямована на формування системного мислення, поглиблення знань, умінь і навичок з історії рідного краю. Програма дисципліни включає відомості, що поглиблюють і доповнюють зміст навчальних предметів з історичної географії та картографії, археології, етнографії, ономастики, топоніміки, генеалогії, музеології, соціології, екскурсознавства тощо, які репродукуються вчителем історії на уроках історії Прикарпаття у теоретичній і практичній роботі зі школярами. Курс «Історія Прикарпаття в школі» – це ще сходинка до пізнання студентами рідного краю, реалізації інтересів у вивченні навколишнього середовища та історико-культурного надбання України, формування краєзнавчих знань, умінь і навичок засобами студентської і позастудентської освіти, яку слід молодим людям через певний час, після закінчення закладу вищої освіти, екстраполювати в шкільний освітній простір.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою вивчення дисципліни є: підготувати студента – майбутнього вчителя історії – до самостійної краєзнавчої праці в школі, дати знання, уміння і практичні навички здобуття знань про рідний край, про джерела цих знань, способи їх використання, форми організації краєзнавчої діяльності учнів, застосування краєзнавчої інформації на уроках; засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів з організації історико-краєзнавчої, пошукової, музейної, пам'яткоохоронної роботи в школі; здатність проведення занять з вивчення рідного краю на уроках історії і суспільствознавчих предметів та в гуртковій шкільній і позашкільній освіті, використовуючи сучасні технології навчання; формування загальних, спеціальних, професійних компетентностей, достатніх для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних комплексних задач у професійній педагогічній діяльності в навчальних закладах середньої освіти, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Така підготовка не просто бажана, вона необхідна і витікає з нормативних вимог до організації освітньо-виховного процесу, безперервної історичної освіти в	

Україні.

Основні цілі вивчення дисципліни – розширити знання про історію Прикарпаття як комплексне вивчення краю, про методiku історико-краєзнавчої роботи в школі як одну з важливих його форм; упорядкувати знання студентів про організаційні форми і основні напрями шкільної краєзнавчої праці учителя та учнів; за результатами навчання студенти повинні навчитися моделювати заняття з історії Прикарпаття різних типів і видів на уроках історії, вільно добирати і оперувати методами і прийомами навчання предмету, оптимізуючи навчально-виховний процес; студенти, здобувши кваліфікацію вчителя історії, повинні навчитися застосовувати у практичній діяльності сучасні технології навчання у шкільній роботі. Важливим є опанування студентами: змісту курсу «Історія Прикарпаття в школі», що передбачає набуття ними комплексу знань, умінь, навичок з минулого і сьогодення Прикарпаття; розвиток у студентської молоді загальнопредметної історичної та загальноосвітньої компетентностей; формування універсальних, стійких демократичних цінностей, української національної самосвідомості.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Пропонована дисципліна покликана розвинути наступні компетентності:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що потребують інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання історії і суспільствознавчих предметів у навчальних закладах середньої освіти та у процесі навчання за спеціальністю, що передбачає застосування теорій та методів професійно спрямованих наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1 – здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ у навчанні – у навчанні і на практиці;

ЗК 5 – здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію в загальноосвітньому процесі, працювати в команді з дотриманням етичних норм і цінностей сучасного мультикультурного суспільства, діяти громадсько і соціально відповідально та з почуттям поваги до оточуючих;

ЗК 8 – здатність забезпечувати особисту та групову відповідальність за дотримання виконавської дисципліни, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті обов'язки;

фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК 1 – наявність системи знань із вітчизняної і всесвітньої історії, необхідної для роботи в навчальних закладах загальної середньої освіти;

ФК 5 – здатність володіти системою знань із методики викладання історії і правознавства, знати зміст навчальних програм та підручників, засоби, методи та основні прийоми навчання, способи перевірки знань та умінь учнів та критерії оцінювання їхніх навчальних досягнень, форми позакласної та позашкільної роботи та ін.;

ФК 8 – здатність визначати мету та завдання шкільних курсів історії і правознавства, аналізувати навчальну програму та навчально-методичну літературу, складати плани-конспекти уроків, визначати тип та форму уроку, враховувати пізнавальні можливості учнів та ін.;

ФК 14 – здатність проводити гурткову, музейну, пам'ятко-охоронну, народознавчу,

туристично-краєзнавчу роботу;

ФК 17 – здатність формувати історичну свідомість, національну пам'ять, проводити громадсько-патріотичне виховання серед молоді, ефективно реалізовувати громадянські права та обов'язки з метою розвитку демократичного громадянського суспільства, виховувати правову свідомість та культуру в учасників освітнього процесу.

Програмні результати навчання студента, які формуються під час читання цієї дисципліни (ПРН).

ПРН 9 – розуміти та інтерпретувати вивчений матеріал у вербальній і невербальній формах різного обсягу й складності, дотримуючись норм української літературної норми і вимог до написання наукових та навчальних текстів;

ПРН 14 – організовувати позакласну гурткову роботу, музейну, пам'яткоохоронну, народознавчу, туристично-краєзнавчу роботу, спрямовану на збереження і використання історико-культурної спадщини з навчальною, науковою і просвітницькою метою;

ПРН 15 – організовувати ефективну міжособистісну взаємодію суб'єктів освітнього процесу, яка ґрунтується на здобутих знаннях, демократичних і гуманістичних цінностях;

ПРН 16 – брати участь у командній роботі, застосовувати оптимальну стратегію діяльності і приймати обґрунтовані рішення у складних і часом непередбачуваних професійних і життєвих ситуаціях, що потребує застосування нових підходів і прогнозування, усвідомлення власної відповідальності;

ПРН 19 – здатність діяти на основі сформованих ціннісних орієнтирів; з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, усвідомлювати рівні можливості кожного члена суспільства та педагогічного й учнівського колективів, враховувати гендерний підхід, формувати історичну і політичну культуру, національну пам'ять, проводити громадсько-патріотичне виховання.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	12
семінарські заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8-й семестр	014 Середня освіта (Історія)	4	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.		
	лекції	семі- нарські заняття	самостій- на робота
Тема 1. Програма варіативного курсу «Історія Прикарпаття» у закладі загальної середньої освіти.	1	–	5
Тема 2. Прикарпаття у сиву давнину. Прикарпаття – невід'ємна частина Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Моделювання уроків.	1	2	5
Тема 3. Прикарпаття у складі Польського королівства (друга	2	2	6

половина XIV – XVI ст.). Прикарпаття у складі Речі Посполитої (остання третина XVI ст. – 1772 р.). Моделювання уроків.			
Тема 4. Прикарпаття на шляху до національного відродження (кінець XVIII – XIX ст.). Моделювання уроку.	2	2	6
Тема 5. Прикарпаття на початку XX ст. Моделювання уроку.	1	2	5
Тема 6. Прикарпаття у період Західно-Української Народної Республіки. Моделювання уроку.	1	2	5
Тема 7. Прикарпаття у міжвоєнний період. Моделювання уроків.	2	2	6
Тема 8. Людський вимір Другої світової війни на території Прикарпаття. Моделювання уроку.	2	2	6
Тема 9. В обіймах тоталітаризму. Прикарпаття у складі СРСР. Моделювання уроку.	–	1	5
Тема 10. У незалежній державі.	–	1	5
Тема 11. Моделювання уроків з історії міст і містечок Прикарпаття.	–	2	6
ЗАГ:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (http://surl.li/lkifv) та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (https://cutt.ly/be0XVir0) знання студентів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки. Семестровий контроль рівня знань та успішності студентів відбувається у формі <i>заліку</i>. Підсумкова оцінка (максимум 100 балів) визначається як сума балів за поточний контроль знань (50 балів, перемножені на два). Підсумковий бал за поточний (і водночас, у підсумку, і семестровий) контроль знань складається із суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально – 10 балів), трьох тематичних тестових контрольних робіт (максимально – 30 балів) і виконання індивідуального завдання – моделювання двох уроків з історії Прикарпаття (максимально – 10 балів) та в сукупності становить до 50 балів включно. Сумарна кількість – 100 балів.		
	Шкала оцінювання:		
	Університетська	Національна	Шкала ЄКТС
	90-100	відмінно	A
	80-89	добре	B
70-79	C		
60-69	задовільно	B	
50-59		E	
26-49	незадовільно (з можливістю)	FX	

		повторного складання)	
	1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F
Вимоги до письмових робіт	Написання тематичної тестової контрольної роботи, як правило, є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. Тематична тестова контрольна робота включає: – 10 тестових питань (по 1 балу за кожне питання). Приклади типового завдання для контрольної роботи, на основі питань, що розглядалися на лекційних і семінарських заняттях. Тематична тестова контрольна робота виконується в тестовій формі (10 тестів по одному балу за питання). Тести згенеровані на сайті дистанційного навчання на платформі d-learn на сторінці дисципліни.		
Семінарські заняття	У ході поточного контролю здійснюється усне та письмове опитування з тем, передбачених для семінарських занять. Водночас здійснюється контроль самостійної роботи відповідно до визначеної тематики. Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях здійснюється за стобальною шкалою. На семінарському занятті діє такий принцип оцінювання: «відмінно» – знання студента(ки) відмінні. Студент(ка) глибоко, ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з курсу «Історія Прикарпаття в школі». Виявляє усвідомлені вміння і навички, необхідні для майбутньої роботи, вміє використовувати необхідну джерельну базу та історіографію, порівнювати, співставляти різні явища і процеси, давати вичерпний аналіз порушеної проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дослідження тощо. Володіє просторовою компетенцією, вмінням систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал, історичним критичним мисленням, може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси в науковій діяльності, має синтетичне мислення, застосовує оптимальну стратегію науково-дослідницької роботи та ін. Керується у своїй роботі моральними та етичними нормами, принципами академічної доброчесності. «добре» – знання студента(ки) добрі. Студент(ка) має глибокі й повні знання програмного матеріалу, усвідомлені вміння і навички, здатен(на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена. Володіє понятійним апаратом, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал, будує аргументацію на основі доказів. Вміє організовувати пошук, аналіз та інтерпретацію візуальних джерел, може використовувати сучасні інформаційно-технологічні		

	ресурси в науковій діяльності, має певний рівень синтетичного мислення, застосовує оптимальну стратегію пізнавальної діяльності тощо. В основному, керується у своїй роботі моральними та етичними нормами, принципами академічної доброчесності. Однак допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності. «задовільно» – знання студента(ки) задовільні. У студента(ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (в межах 50% і навіть більше), не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і надто спрощена. Посередньо знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, не вміє до кінця систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати матеріал, переконливо аргументувати свою відповідь. Вміє організовувати пошук візуальних педагогічних джерел, але не може їх критично проаналізувати. В основному, керується у своїй роботі моральними та етичними нормами, принципами академічної доброчесності, однак, хоч і володіє більшою частиною фактичного матеріалу, викладає його не досить послідовно і логічно, не завжди може пояснити причинно-наслідкові зв'язки. «незадовільно» – знання студента(ки) незадовільні. У студента(ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 40%), відсутні уміння й навички, тому він (вона) не здатен(на) їх використовувати на практиці; відповідь не змістовна, в роботі є дуже суттєві помилки. Не ознайомлений(а) належним чином з методологією та організацією підготовки до семінарських занять та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати джерела з візуальної історії. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом, відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація, самооцінка й оцінка інших. Не вміє організовувати пошук візуальних педагогічних джерел, не може їх критично проаналізувати. Не використовує на належному рівні сучасні інформаційно-технологічні ресурси та інноваційні технології в науковій діяльності.
Індивідуальна робота	Студент виконує індивідуальне завдання – моделювання двох уроків з історії Прикарпаття. Основна мета моделювання уроку з відповідної теми літопису Прикарпаття – студентом повинен запропонувати взірець планування/моделювання навчального заняття. При підготовці моделі уроку необхідно поміщати багато додаткової інформації, серед котрої історичні джерела, численні ілюстрації, презентації, схеми, таблиці тощо. Студент, потенційний учитель, самостійно визначає зміст

	навчального матеріалу та відповідні методичні прийоми, за допомогою яких навчатиме дітей. Важливо досягти поставленої мети заняття. Тому педагог має обирати той методичний прийом, котрий допоможе виробити якнайбільшу кількість умінь і навичок, сформує уявлення про перебіг історичного процесу у певний історичний період з літопису рідного краю. Для кожного методичного прийому необхідно подати детальний алгоритм організації й проведення. Під час підготовки моделі уроку з певної теми з історії Прикарпаття потрібно долучати інтерактивні покликання, які вигідні у користуванні як вчителю, так і учням у ході проведення уроку. За допомогою активних гіперпосилань можна швидко відкрити файли навчальної програми, календарно-тематичного планування, інших моделей уроків (послідовно або вибірково). В моделі уроку доцільно поміщати гіперпосилання, що дадуть змогу відкрити відповідну презентацію, відвідати сайти музеїв, електронних енциклопедій, загальнодоступних відеомереж. Будь який із уроків чи його елементи можна переглядати в електронному форматі або видрукувати.										
Умови допуску до підсумкового контролю	Форма і терміни підсумкового контролю визначаються навчальним планом. Студент(-ка) допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 25 і більше балів.										
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – залік. Розподіл балів <table border="1"> <tr> <th>Завдання</th><th>Кількість балів</th></tr> <tr> <td>Дві оцінки на семінарських заняттях</td><td>5x2=10 балів</td></tr> <tr> <td>Три тематичні тестові контрольні роботи</td><td>10x3=30 балів</td></tr> <tr> <td>Індивідуальна робота № 1 (моделювання двох уроків)</td><td>5x2=10 балів</td></tr> <tr> <td>Разом:</td><td>50x2=100 балів</td></tr> </table>	Завдання	Кількість балів	Дві оцінки на семінарських заняттях	5x2=10 балів	Три тематичні тестові контрольні роботи	10x3=30 балів	Індивідуальна робота № 1 (моделювання двох уроків)	5x2=10 балів	Разом:	50x2=100 балів
Завдання	Кількість балів										
Дві оцінки на семінарських заняттях	5x2=10 балів										
Три тематичні тестові контрольні роботи	10x3=30 балів										
Індивідуальна робота № 1 (моделювання двох уроків)	5x2=10 балів										
Разом:	50x2=100 балів										
7. Політика навчальної дисципліни <i>Контрольні письмові роботи</i>, як правило, виконуються студентами після почергово проведених трьох семінарських занять. <i>Індивідуальні проєкти (завдання)</i> виконується один: моделювання двох уроків з історії рідного краю – 10 балів. У випадку негативної оцінки або не допуску до заліку внаслідок не виконання навчального плану студент має право на повторне вивчення курсу, яке регулюється Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS. (http://surl.li/mwpnuw). Положення про порядок навчання здобувачів освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту» і регламентує умови навчання здобувачів вищої освіти університету за індивідуальним графіком (http://surl.li/absgtb). Академічна доброчесність:											

У Прикарпатському університеті навчальний процес побудований на основі дотримання принципів академічної доброчесності, прозорості та законності роботи. Як викладач, так і студент (-ка), повинні дотримуватися Положення про запобігання академічному плагіату (<http://surl.li/dztjc>), Положення про запобігання академічного плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти (<http://surl.li/evnhu>), Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/eonvn>).

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студенту повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять та активна участь у роботі семінарів є обов'язковою умовою успішного складання заліку з пропонованого курсу. Участь у семінарських заняттях може проходити в таких формах: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії тощо.

За умови відсутності студента(-ки) на лекції чи семінарському занятті без поважних причин (довідки, виданої лікарською установою, заяви, підписаної в деканаті і т. п.), отримання негативної оцінки або невчасного виконання студентами індивідуальних робіт у визначений день (як правило, в середу о 15.00–16.00 год.) має відбутися відпрацювання. Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань у встановлений термін. Пропущене заняття студент(ка) може «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем та кафедрою. Як правило, «відпрацювання» проходить в усній формі, шляхом вирішення тестових завдань на сайті дистанційного навчання тощо.

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (<http://surl.li/epwgcc>).

8. Рекомендована література

1. Альманах Станіславівської землі. Збірник матеріалів до історії Станіслава і Станіславщини. Том перший. Нью-Йорк–Торонто–Мюнхен, 1975. 959 с.
2. Альманах Станіславівської землі. Збірник матеріалів до історії Станіслава і Станіславщини. Том другий. Нью-Йорк–Париж–Сідней–Торонто, 1985. 900 с.
3. Андрійшин С. Коломия у міжвоєнний період 1919–1939. Суспільно-політичний та національно-визвольний рух у Галичині. Коломия, 2010. – 536 с.
4. Андрухів І. О., Куницький М. П. Історія України та Прикарпаття : навч. посіб. для 7 класу загальноосвіт. навч. закл. Київ : Фенікс, 2011. – 322 с.
5. Андрухів І. О., Дерев'янка С. М. Історія України та рідного краю. Навчальний посібник для 7 класу. Івано-Франківськ, 2002.
6. Андрухів І., Кам'янський П. Історія релігійного життя в Галичині та на Прикарпатті: історико-правовий аналіз. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2006. 362 с.
7. Андрухів І. О., Француз А. Й. Правда історії. Станіславщина в умовах терору і репресій: 1939–1959 роки, історико-правовий аспект. Документи і матеріали. Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2008. 448 с.
8. Андрухів І., Француз А. Станіславщина: двадцять буремних літ (1939–1959). Суспільно-політичний та історико-правовий аналіз. Рівне–Івано-Франківськ, 2001. 335 с.
9. Андрухів І., Арсенич П. Українські правники у національному відродженні Галичини: 1848–1939 рр. Івано-Франківськ, 1996. 79 с.
10. Арсенич П. Станіславів – столиця ЗУНР. Івано-Франківськ, 1993. 54 с.
11. Атлас з історії України. 7–11 клас. Київ : ТОВ «Видавництво «Мапа», 1998. 2012.
12. Бершадська Т., Атаманюк Я., Чехольська С. Мій Івано-Франківськ. – Навчальний посібник / За редакцією З. Береговського. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2005. 212 с.
13. Бойківщина: Історико-культурне дослідження. Київ : Наукова думка, 1983. 303 с.
14. Бурдуланюк В. Історія культури Прикарпаття : корот. нарис. Івано-Франківськ, 1997. 96 с.

15. Бурдуланюк В. Історія культури Прикарпаття : корот. нарис. Івано-Франківськ, 1994. 32 с.
16. Бурдуланюк В., Гаврилів Б. Історія Прикарпаття в хронології: основні події, факти, дати. Івано-Франківськ, 1998. 68 с.
17. Бурдуланюк В. Історія Прикарпаття : хронол. довід. Івано-Франківськ, 1993. 68 с.
18. Бучко Д. Г. Походження назв населених пунктів Покуття. Львів, 1990. 144 с.
19. Габора М. Топонімія Покуття та деяких прилеглих територій. Етимологічний словник-довідник. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2013. 932 с.
20. Габора М. Топонімія Галицької Гуцульщини. Етимологічний словник-довідник. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. 656 с.
21. Габора М. Гідронімія Івано-Франківщини. Етимологічний словник-довідник. Видання друге, доповнене, перероблене, уточнене. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2010. 564 с.
22. Габора М. Назви гір Івано-Франківщини. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2005. 352 с.
23. Габора М. Назви полонин Івано-Франківщини. Словник-довідник. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2008. 500 с.
24. Габора М. Назви поселень Івано-Франківщини (Бойківщина, Гуцульщина та Опілля). Історико-етимологічний словник. Івано-Франківськ : ОППО; Снятин : Прут Принт, 2007. 200 с.
25. Гаврилів Б., Любінець І. Історичне краєзнавство. Івано-Франківськ : Плай, 2001. 406 с.
26. Гаврилів Б., Арсенич П., Процак П. Літопис Івано-Франківська (Станіслава). Історична хроніка міста з 1662 року. Івано-Франківськ : Нова Зоря, 1998. 136 с.
27. Гаврилів Б., Бойчук З. Історія Івано-Франківська в хронології (1662–1994 рр.). Івано-Франківськ, 1994. 60 с.
28. Гаврилів Б., Борчук С. Пам'ятники та визначні місця Івано-Франківська. Івано-Франківськ : Тіповіт, 2002. 56 с.
29. Гаврилів Б. Коротка історія Івано-Франківщини. Івано-Франківськ, 1995. 35 с.
30. Городенківщина: Історико-мемуарний збірник / Під ред. М. Г. Марунчака. Нью-Йорк–Торонто–Вінніпег, 1978. 864 с.
31. Грабовецький В. Історія Покутської землі XV–XVII ст. в літописі та ілюстраціях: до 600-річчя першої письмової згадки. Т. 1 / упоряд. Ю. Крайчук ; вступ. ст. М. Вишиванюка. 2-е вид., допов. Івано-Франківськ, 2011. 256 с. : іл., схеми.
32. Грабовецький В. Легендарні опришки – лицарі Карпат (XVI–XIX ст.) в літописі та ілюстраціях : монографія. 2-е вид., допов. Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2008. 463 с.
33. Грабовецький В. Ілюстрована історія Прикарпаття. Т. 1–3. – 2-е вид. Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2002–2004.
34. Грабовецький В., Грабовецький В. Вірмени на Прикарпатті. З історії етнічних груп Галичини. Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2000. 136 с.
35. Грабовецький В. Нариси історії Прикарпаття. Івано-Франківськ, 1992–1995. Т. 2–5, 8.
36. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX – XX століття: Навчальний посібник. Київ, 1996. 360 с.
37. Загребельна С. Історичне краєзнавство в школі: методичні рекомендації, практика, досвід. Калуш, 2006. 112 с.
38. Західно-Українська Народна Республіка. 1918–1923 : ілюстрована історія / голов. ред і кер. авт. кол. Микола Кугутяк. Львів – Івано-Франківськ : Манускрипт-Львів, 2008. 524 с.
39. ЗУНР в пам'ятках історії та культури Прикарпаття : історико-краєзнавче дослідження / Б. Гаврилів, В. Великочий, С. Дерев'яно, В. Передерко. Івано-Франківськ, 1999. 126 с.
40. Історія Гуцульщини. Т. 1–6 / М. Домашевський, Н. Библюк. Львів : Логос ; Чикаго, 1986–2001.
41. Історія міст і сіл Української РСР. Івано-Франківська область. Київ : Інститут історії академії наук УРСР, 1971. 640 с.
42. Історія Прикарпаття. Веб-книга для вчителя [електронне видання]. URL: <https://www.ippo.if.ua>
43. Качкан В. Нариси історії української культури в персоналіях (XIX–XX ст.): Навч. посіб.-хрестоматія. Коломия : Вік, 2005. 416 с.
44. Качкан В. Українське народознавство в іменах: у 2 ч. Ч.1 Київ : Либідь, 1994; Ч.2. Київ : Либідь, 1995.
45. Клапчук М. М., Клапчук В. М. Історико-етнографічний нарис Делятинщини (від найдавніших часів до 1939 року). Делятин, 2000. 120 с.
46. Коломиєць М. Історія Калуша і Калущини у датах, цифрах і цікавих фактах. Брошнів, 1996. – 265 с.

47. Королько А. Історико-краєзнавча робота у закладі вищої освіти як складова частина популяризації вивчення історії Прикарпаття. *Історико-краєзнавча діяльність у закладах освіти: проблеми і перспективи. Збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 22 квітня 2021 р. / За наук. ред. М. Ю. Косила і А. З. Королька. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2022. С. 15–22. URL: <https://kiu.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/56/2022/12/Матеріали-збірника-конференції-Історико-краєзнавча-діяльність-у-закладах-освіти.-2022.-Ред.-№2.pdf>*
48. Костів М. І., Микула Н. П., Скиба Я. В., Шумей В. М. Література рідного краю. Хрестоматія. 5–11 клас. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2005.
49. Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху (XIX ст. – 1939 р.). Івано-Франківськ, 1993. 200 с.
50. Кугутяк М. В. Голодомор 1933-го і Західна Україна (Трагедія Наддніпрянщини на тлі суспільних настроїв західноукраїнської громадськості 20-30 років). Івано-Франківськ, 1994. 72 с.
51. Мазак С., Яцуляк Н. Історичне краєзнавство на уроках суспільних дисциплін та в позаурочний час. *Шкільне краєзнавство Івано-Франківщини. Збірник навчально-методичних матеріалів для вчителів*. Івано-Франківськ, 2016. С. 38–44.
52. Мій рідний край – Прикарпаття / ред. В. Кононенко. Івано-Франківськ : Плай, 2000. 376 с.
53. Монолатій І. Хрестоматія з історії Коломиї. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2016. 671 с.
54. Монолатій І. Коломиезнавство. Нариси з історії Коломиї. Коломия : Вік, 2016. 326 с.
55. Мудрий Софрон. Нарис історії Церкви в Україні. Івано-Франківськ : Видавництво Івано-Франківського теологічно-катехітичного духовного інституту, 1999. 404 с.
56. Наш край. Методичні рекомендації / За ред. Я. Треф'яка і Г. Бабійчук. Івано-Франківськ, 1994. 102 с.
57. Никифоруk В., Смеречанський Р. Старожитності Городенківщини (у фактах, легендах, домислах). Снятин : Видавничий відділ «Над Прутом», 1995. 112 с.
58. Опілля : монографія / редкол. : Я. Клюба, О. Береговський, Л. Бойко та ін. Галич : Давній Галич, 2010. 205 с.
59. Освітнянське краєзнавство: досвід, проблеми, перспективи (присвячена 200-річчю від дня народження українських просвітителів І. Вагилевича та М. Шашкевича). Збірник матеріалів. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2011. 352 с.
60. Основи краєзнавства: підруч. для студ. закладів вищої освіти / НАН України, Національна спілка краєзнавців України; за ред. О. П. Реєнта; вид. 2-ге, доп. Київ, 2021. 376 с.
61. Островський В. В. Історія Прикарпаття. Посібник для загальноосвітніх навчальних закладів. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2008. 352 с.
62. Пелипейко І. Мій рідний край: Природа, господарство, населення Гуцульщини : навч. посіб. / І. Пелипейко. Косів : Писаний Камінь, 1998. 111 с.
63. Покуття. Історико-етнографічний нарис / науковий редактор А. Королько. Львів : Манускрипт Львів, 2010. 456 с.
64. Прикарпаття – наш край. Методичні рекомендації для учителів. Івано-Франківськ, 1989.
65. Прикарпаття спадщина віків. Пам'ятки природи, історії, культури, етнографії / Автор ідеї та головний редактор Микола Кугутяк. Львів : Манускрипт-Львів, 2006. 567 с.
66. Процак Р. Назви населених пунктів. Івано-Франківськ, 2001. 139 с.
67. Процак Р. Топоніміка населених пунктів. Вип. 1–5. Івано-Франківськ, 1999–2000.
68. Рогатинська земля: 3б. іст.-мемуар., етногр. і побут. матеріалів. – Нью-Йорк–Париж–Сідней–Торонто, 1989. 320 с.
69. Сіреджук П. С. Галицька Гуцульщина доби Західно-Української Народної Республіки. Львів : Растр-7, 2019. 544 с.
70. Сіреджук П. Галицька Гуцульщина у Великій війні 1914–1918 рр. Косів : Писаний Камінь, 2016. – 535 с.
71. Сіреджук П. Першовитоки Прикарпаття. *Краєзнавчий збірник на пошану Богдана Гаврилів*. Івано-Франківськ : Типовіт, 2003. С. 41–54.
72. Станіславів. Станіслав. Івано-Франківськ (до 350-річчя Івано-Франківська): монографія / Керівник авторського колективу, головний редактор В. Великочий, науковий редактор А. Королько. Івано-Франківськ – Львів – Київ : Манускрипт-Львів, 2012. 584 с.
73. Стежками рідного краю. На допомогу вчителям та класним керівникам загальноосвітніх закладів / Під редакцією М. Вереса. Івано-Франківськ, 2008. 170 с.
74. Стефаниківський край Черемошу і Пруту... Снятинщина. Історико-етнографічний нарис /

- Керівник авторського колективу, головний редактор А. Королько. Снятин – Івано-Франківськ – Львів : Манускрипт-Львів, 2014. 732 с.
75. Треф'як Я. Методика краєзнавчої роботи в національній школі. Івано-Франківськ, 2002. 110 с.
76. Харитон В. Я. Замки Галицької землі. З історії фортифікаційного будівництва на Прикарпатті в XIV – XVIII століттях. Івано-Франківськ : Бібліотечка газети «Вперед», 1997. 56 с.
77. Шкільне краєзнавство Івано-Франківщини. Збірник науково-методичних матеріалів для вчителів. Навчально-методичне видання / Упорядник Ярослав Треф'як. Івано-Франківськ, 2016. 96 с.

Викладач *Доцент кафедри історії України і методики викладання історії Королько А. З.*